

Kariérní řád pro učitele

Kariérní řád pro učitele

Obsah

Základní cíle zavedení kariérního řádu pro učitele	2
Stávající situace a důvody zavedení kariérního řádu	2
Základní rysy navrhovaného kariérního systému	2
Třístupňový standard učitele	2
Adaptační období a uvádějící učitel	2
Atestační řízení a postup do druhého a třetího stupně	3
Postup kariérním systémem a finanční ohodnocení.....	3
Specializované činnosti	3
Finanční dopady	3
Soulad s programovým prohlášením vlády	3
Soulad se strategickými dokumenty	3
Soulad s doporučeními OECD.....	4
Příloha 1: Příklady postupu učitelů v kariérním systému (náběh)	5
Příklad 1 – učitel s pedagogickou praxí 15 a více let.....	5
Příklad 2 – učitel s pedagogickou praxí od 10 do 15 let.....	5
Příklad 3 – učitel s pedagogickou praxí od 2 do 10 let.....	5
Příklad 4 – učitel s pedagogickou praxí kratší než 2 roky.....	5
Příloha 2: Harmonogram náběhu kariérního systému učitelů podle návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících (2016)	6
Příloha 3: Dopady do systému odměňování podle návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících (2016)	8
Postup učitele do druhého kariérního stupně	8
Postup učitele do třetího kariérního stupně.....	8
Odměňování příplatkem za výkon specializovaných činností pedagogických pracovníků	9

Základní cíle zavedení kariérního řádu pro učitele

- Základním **cílem zavedení kariérního systému učitelů** je především zajištění kvality výuky a motivace pro profesní rozvoj učitelů.
- Zavedení kariérního systému má **velký potenciál ke zvýšení kvality učitelské profese** a učitelství jako celku.
- Kariérní systému učitelů cílí k růstu kvality škol, ke změnám priorit v jejich řízení, zlepšování práce učitelů, **a tím především ke zlepšování výsledků žáků.**

Stávající situace a důvody zavedení kariérního řádu

- Současné nastavení kariérního systému se v případě učitelů ukázalo jako nevyhovující, neboť dostatečně nemotivuje učitele k tomu, aby si dále zvyšovali své profesní kompetence a zlepšovali kvalitu své práce.
- Vzhledem k tomu, že se základem pro postup kariérním systémem stává kvalita práce učitele, je kariérní systém úzce propojen s profesním rozvojem. Díky tomu zavádí návrh novely také některé nástroje, které pomohou kvalitu práce učitele pojmenovat a hodnotit. Nejdůležitějšími z těchto nástrojů je zavedení povinného **plánování a hodnocení profesního rozvoje.**
- Návrh novely zákona doplňuje existující kariérní systém pedagogických pracovníků pro učitele **o novou kariérní cestu – cestu rozvoje profesních kompetencí.** Doposud mohou učitelé volit jen kariérní cestu k **výkonu specializovaných činností** ve škole (např. specializaci školního metodika prevence či výchovného poradce) nebo směřovat k **vedoucí pracovní pozici**, např. ředitele školy.

Základní rysy navrhovaného kariérního systému

Třístupňový standard učitele

- Základem nového kariérního systému pro učitele se stane **třístupňový standard učitele**, který je postaven na profesních kompetencích učitele a jejich gradaci směrem k rostoucí kvalitě práce učitele.
- Navrhovaný standard má **tři oblasti**, a to oblast osobního profesního rozvoje, oblast vlastní pedagogické činnosti, oblast spolupráce a podílu na rozvoji školy. Standard je navržen jako nástroj pro dosahování, udržování a zvyšování kvality práce učitele a postihuje i rozsah působení učitele ve škole.

Adaptační období a uvádějící učitel

- Podle návrhu bude každý začínající učitel zařazen do prvního kariérního stupně a bude muset povinně absolvovat **dvouleté adaptační období.** Jeho cílem je adaptace učitele na podmínky pedagogické praxe a přizpůsobení poznatků nabytých v pregraduální přípravě potřebám školy.
- Na konci adaptačního období proběhne hodnocení (atestační řízení) zaměřené na plnění plánu profesního rozvoje a na konkrétní pokroky v práci učitele ve vztahu k výsledkům žáků. V průběhu adaptačního období začínajícímu pedagogovi pomáhá tzv. uvádějící učitel.

Atestační řízení a postup do druhého a třetího stupně

- Po **úspěšném absolvování atestačního řízení** bude učitel zařazen **do druhého kariérního stupně**. Na atestační řízení pro třetího kariérní stupeň se může přihlásit učitel ve druhém kariérním stupni po 7 letech pedagogické praxe (dosavadním učitelům se praxe částečně započítá podle přechodných ustanovení návrhu zákona).

Postup kariérním systémem a finanční ohodnocení

- Úspěšný postup kariérním systémem bude znamenat i **vyšší finanční ohodnocení**; učitel ve druhém kariérním stupni by se měl zvýšit plat o cca 1 000 Kč, učitel ve třetím kariérním stupni o cca 5 000 Kč. Ke zvýšení finančního ohodnocení při přechodu do třetího kariérního stupně by mělo dojít posunem v platových stupních, když učitel ve třetím kariérním stupni se zrychlí postup v platových stupních o určitý počet let, a současně dojde k zavedení zvláštního příplatku, neboť s výkonem činnosti učitele ve třetím kariérním stupni budou spojeny nadstandardní práce.

Specializované činnosti

- Návrh novely také počítá se zavedením **nových specializovaných činností** (např. koordinátor vlastního hodnocení školy či mentor profesního rozvoje). S výkonem specializované činnosti je spojen nárok na specializační příplatek pedagogického pracovníka ve výši 1 000 až 2 000 Kč. Tento příplatek je opodstatněn větším rozsahem práce učitele a další rozsáhlou odbornou přípravou (v rozsahu nejméně 250 hodin) kterou bude učitel muset absolvovat, bude-li chtít specializovanou činnost vykonávat.

Finanční dopady

- Co se týče **finančních dopadů**, pak v roce 2017 budou veškeré náklady související se změnami obsaženými v novele činit 358,83 mil. Kč, v roce 2018 pak 1 085,18 mil. Kč, v letech 2019 až 2021 budou náklady činit 1 587,14 Kč.
- Od roku 2021, kdy by mělo být možné podávat přihlášky k atestačnímu řízení do třetího kariérního stupně, pak náklady postupně vzrostou až na částku 5 916,33 mil. Kč v roce 2031, kdy by celý kariérní systém měl naběhnout. Je však třeba zdůraznit, že tyto odhady počítají s tím, že do třetího kariérního stupně postoupí 30 % učitelů.

Soulad s programovým prohlášením vlády

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisk č. 959), je předkládán v souladu s **bodem 3.6 Programového prohlášení vlády České republiky**, v němž se vláda mimo jiné zavázala zavést efektivní kariérní řád pro učitele s jasnou motivační vazbou na jejich ohodnocení.

Soulad se strategickými dokumenty

Zavedení kariérního systému učitelů je také **jednou ze tří priorit Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020**. Kariérní systém je navržen pro všechny učitele, tj. nejen pro učitele škol veřejných, ale rovněž pro učitele škol církevních a soukromých.

Soulad s doporučeními OECD

- Návrh též vychází z **doporučení Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)** z roku 2012. Ta doporučila zavést systém certifikace učitelů spojený s jejich kariérním postupem.
- Vlastnostmi tohoto systému by měly být jeho celostátní platnost, standard učitele ve spojení s formálním sumativním hodnocením v klíčových bodech profesní dráhy, doplněným o pravidelné formativní hodnocení, a konečně provázání se zlepšeným odměňováním.
- Proces této certifikace doporučila hodnotící skupina OECD umístit z větší části do škol, ale současně zajistit externí ověřování těchto postupů ve školách, a to zejména za účelem jednotnosti těchto postupů v celostátním měřítku.

Příloha 1: Příklady postupu učitelů v kariérním systému (náběh)

Příklad 1 – učitel s pedagogickou praxí 15 a více let

- Pokud splňuje učitel k 1.9.2017 pedagogickou praxi v rozsahu 15 a více let, bude ze zákona automaticky zařazen do druhého kariérního stupně a začne mu běžet čtyřletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2021**.

Příklad 2 – učitel s pedagogickou praxí od 10 do 15 let

- Pokud splňuje učitel k 1.9.2017 pedagogickou praxi v rozsahu od 10 let do 15 let, bude ze zákona zařazen do druhého kariérního stupně a začne mu běžet pětiletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2022**.

Příklad 3 – učitel s pedagogickou praxí od 2 do 10 let

- Pokud splňuje učitel k 1.9.2017 pedagogickou praxi v rozsahu od 2 let do méně než 10 let, bude ze zákona do druhého kariérního stupně a začne mu běžet sedmiletá lhůta, v níž se může připravovat na účast v atestačním řízení pro třetí kariérní stupeň. V tomto období si připravuje dokladové portfolio a plní plán profesního rozvoje. K atestačnímu řízení pro třetí kariérní stupeň se může přihlásit nejdříve **v roce 2024**.

Příklad 4 – učitel s pedagogickou praxí kratší než 2 roky

- Učitel, který k 1.9.2017 nesplňuje 2 roky pedagogické praxe, bude ze zákona zařazen do prvního kariérního stupně a začne mu běžet adaptační období:
 - a) **v délce 1 roku**, pokud má alespoň 1 rok praxe. Po absolvování adaptačního období, tedy **v roce 2018**, bude konat atestační řízení pro druhý kariérní stupeň;
 - b) **v délce 2 let**, pokud je učitelova pedagogická praxe kratší než 1 rok nebo jde o nově nastupujícího učitele. Po absolvování adaptačního období, tedy **v roce 2019**, bude konat atestační řízení pro druhý kariérní stupeň.
- Učíteli bude v adaptačním období přidělen uvádějící učitel a bude mu poskytnuta i další podpora ze strany vedení školy, popř. škol připravujících učitele.

Příloha 2: Harmonogram náběhu kariérního systému učitelů podle návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících (2016)

1. 9.2017	2018	2019 a 2020	2021	2022	2023	2024
<ul style="list-style-type: none"> všichni učitelé budou zařazeni do druhého nebo prvního kariérního stupně (podle délky dosavadní praxe) začínajícím učitelům budou školy poskytovat vícezdrojovou podporu v jejich adaptačním období uvádějící učitelé získají za výkon činnosti příplatek zavedení plánování profesního rozvoje pedagogických pracovníků (plán pedagogického rozvoje školy a osobní plány profesního rozvoje) výchovní poradci 	<ul style="list-style-type: none"> na jaře se uskuteční první atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně vydání standardu pro akreditaci vzdělávacích programů DVPP pro studia nových specializovaných činností kariérového poradce, koordinátora vlastního hodnocení školy a mentora profesního rozvoje 	<ul style="list-style-type: none"> ukončení náběhového období druhého kariérního stupně – konají se atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně absolventi specializačního studia kariérového poradce získají za výkon činnosti specializační příplatek 	<ul style="list-style-type: none"> vydání standardu učitele pro třetí kariérní stupeň (nejzazší termín), nabytí účinnosti zákonných ustanovení o třetím kariérním stupni učitelů vytvoření personálních a organizačních struktur pro atestační řízení pro postup do třetího kariérního stupně učitelé s dobou praxe 19 a více let se mohou přihlásit k atestačnímu řízení pro postup do třetího kariérního stupně, 	<ul style="list-style-type: none"> konají se první atestační řízení pro postup do třetího kariérního stupně – úspěšným učitelům bude příslušet tzv. atestační příplatek (zlepšení platového tarifu, resp. příplatek) učitelé s dobou praxe 15 a více let se mohou přihlásit k atestačnímu řízení pro postup do třetího kariérního stupně, atestační řízení trvá jeden rok postupný náběh specializovaných činností mentora profesního rozvoje a koordinátora vlastního hodnocení školy konají se atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně 	<ul style="list-style-type: none"> konají se atestační řízení pro postup do třetího kariérního stupně, jichž se účastní učitelé, kteří se mohli přihlásit k atestačnímu řízení v letech 2021 a 2022 postupný náběh specializovaných činností mentora profesního rozvoje a koordinátora vlastního hodnocení školy konají se atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně 	<ul style="list-style-type: none"> ukončení náběhového období třetího kariérního stupně – k atestačnímu řízení pro postup do třetího kariérního stupně se mohou přihlásit všichni učitelé s nejméně 7 lety praxe učitele ve druhém kariérním stupni postupný náběh specializovaných činností mentora profesního rozvoje a koordinátora vlastního hodnocení školy konají se atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně

<p>získají za výkon činnosti specializační příplatek a dojde k dílčímu snížení jejich rozsahu přímé pedagogické činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • u metodiků prevence dojde ke snížení rozsahu přímé pedagogické činnosti 			<p>atestační řízení trvá jeden rok</p> <ul style="list-style-type: none"> • konají se atestační řízení pro postup do druhého kariérního stupně 			
<p>probíhá implementační projekt IMKA pro start a náběh kariérního systému</p>						

Příloha 3: Dopady do systému odměňování podle návrhu novely zákona o pedagogických pracovnících (2016)

Postup učitele do druhého kariérního stupně

- Úspěšné ukončení adaptačního období posune začínající učitele nastupující po své pregraduální přípravě do 2. platového stupně stupnice platových tarifů pedagogických pracovníků v nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Ve spojení s přechodem do vyšší platové třídy dojde ke zvýšení platového tarifu.
- **Příklad** v platových tarifech platných k 1. listopadu 2016: Začínající učitel všeobecně-vzdělávacích předmětů ZŠ nebo SŠ zařazený v 11. platové třídě a 1. platovém stupni (zde mu přísluší platový tarif 22 140 Kč) bude po úspěšném atestačním řízení pro druhý kariérní stupeň zařazen do 12. platové třídy a 2. platového stupně (zde mu přísluší platový tarif 23 100 Kč).

Postup učitele do třetího kariérního stupně

- Záměr učitele **podstoupit atestační řízení pro postup do třetího kariérního stupně je jeho dobrovolným rozhodnutím**. Návrh MŠMT předpokládá, že učiteli ve třetím kariérním stupni bude příslušet příplatek ve výši 3000 Kč, bude-li se podílet na profesním rozvoji učitelů ve své škole, a že bude uspíšen jeho platový postup ve stupnici platových tarifů pedagogických pracovníků v nařízení vlády č. 564/2006 Sb. Aby se umožnil další platový postup učitelů v třetím kariérním stupni s delší dobou započitatelné praxe, stupnice platových tarifů pedagogických pracovníků bude doplněna o ještě jeden platový stupeň platný jen pro učitele ve třetím kariérním stupni.
- **Příklad** v platových tarifech platných k 1. listopadu 2016: Učiteli všeobecně-vzdělávacích předmětů ZŠ nebo SŠ s 20 lety doby započitatelné praxe zařazený v 12. platové třídě a 5. platovém stupni přísluší platový tarif 26 590 Kč. V důsledku postupu učitele do třetího kariérního stupně se učiteli zvýší doba započitatelné praxe a ten postoupí do vyššího platového stupně – nově mu bude příslušet platový tarif 28 810 Kč.

Odměňování příplatkem za výkon specializovaných činností pedagogických pracovníků

- Pokud má pedagogický pracovník absolvováno příslušné specializační studium akreditované v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a vedle své přímé pedagogické činnosti vykonává některou z následujících činností, přísluší mu specializační příplatek ve výši 1000 až 2000 Kč:

V roce 2016 to je činnost	od 1.9.2017 přibývá činnost	od roku 2019 přibývá činnost	od roku 2023 přibývá činnost
<ul style="list-style-type: none"> • koordinátora (metodika) v oblasti informačních a komunikačních technologií, • koordinátora školního vzdělávacího programu nebo vzdělávacího programu vyšší odborné školy, • metodika prevence sociálně patologických jevů, • specialisty v oblasti environmentální výchovy, • speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie nebo • specialisty v oblasti prostorové orientace zrakově postižených; 	<ul style="list-style-type: none"> • výchovného poradce; 	<ul style="list-style-type: none"> • kariérového poradce; 	<ul style="list-style-type: none"> • koordinátora vlastního hodnocení školy a • mentora profesního rozvoje